

AMERIKAANSKI SLOVENEC

Katoliški list za slovenske delavce v Ameriki in glasilo K. S. K. Jednote.

STEVILKA 97.

JOLIET, ILLINOIS, 3. NOVEMBRA 1914

LETNIK XXIII

Turčija pričela vojno proti Rusiji in Veliki Britaniji.

Sultan si prisvojil Egipet. Bitke v Črnom morju, kjer je nemška križarka "Breslau" potopila baje štirinajst ruskih tovornih in potniških parnikov... Zvezniki v Belgiji in severni Franciji odbijajo Nemce.---Na Ruskem Poljskem še ni prišlo do nove večje bitke.

Avstrijci v Galiciji odbijajo Ruse in jih potiskajo nazaj.

London, 29. okt. — Marconi Wireless Co. je prejela sledičo brzjavko iz Berolina:

"V bojevanju pri Ivangorodu so Avstrije ujeli 100,000 Rusov in devetnaest strojnega pušk."

London, 29. okt. — "Vsem Avstrijem in Nemcem, izvzemši tiste, ki so slovenske, francoske ali italijanske narodnosti, je zaukazano, zapustiti Petrograd v štirinajstih dneh," pravi brzjavka iz ruskega glavnega mesta.

Berlin, 29. okt. — Uradno poročilo, izdano danes po nemškem generalnem štabu, pravi:

"Na severozahodnem vojnem frontu naši napadi napredujejo. Med zadnjimi tremi tedni smo ujeli 13,500 Rusov ter zaplenili trideset topov in devetnajdeset strojnih pušk."

"Na jugozahodnem bojišču je položaj neizpremenjen."

Washington, D. C., 29. okt. — Vsi nemški vojni zbori na levem bregu Vistule na Poljskem so v polnem umikanju, po uradnem poročilu iz Petrograda, objavljenem tukaj noco po russkem poslanstvu. Poročilo se glasi:

"Dne 28. okt. smo premagali odporni zadnji čet sovražnikov, ki so poskušale pričeti boj severno od reke Pilice. Sedaj so vsi avstrijski in nemški vojni zbori na levem bregu Vistule v polnem umikanju."

"Strykov, Ejov in Novomasto so zasedle naše čete. Radom je zasedlo naše konjištvo. V naše roke je prišlo več tisoč ujetnikov ter mnogo topov, strojnih pušk, praviantnih vlakov in avtomobilov."

"V Galiciji ni nobenih izprememb. Na vzhodnoprski fronti vzdržuje prvi nemški vojni zbor, podpiran po drugih

četah, že četrti dan napad blizu Bakaljeva. Izgube sovražnikove so velike."

Morivec nadvojvode utekel smrti.

Sarajevo, Bosna, čez Amsterdam v London, 29. okt. — Sodba je bila izrečena na zavrnitih morivcih nadvojvode Franč Ferdinand, avstro-ogrškega prestolonaslednika, in njegove soprove, vojvodine Hohenberg.

Gavrilo Princip, dejanski zavrnit moravec, je utekel smrti z obošdvo v zapor za dvajset let. Štirje zarotniki so bili obsojeni k smerti na vislicah eden v dosmrtni zapor, dva, vtevši Gabriničevi, ki je vrgel bombo proti nadvojvodi, ki pa ni razpočila, na dvajset let, eden na šestnajst let, eden na trinajst let, dva na deset let, eden na sedem let in dva na tri leta.

Ostali oboženci so bili oproščeni.

Turčija v vojni z Rusijo.

Tokio, 30. okt., 7:15 zj. — Rusko poslanstvo tukaj naznanja, da je Turčija začela vojno z Rusijo.

Teodozija, Krim, čez Petrograd, 29. okt. — Od 9. ure 30 minut do 10. ure 30 minut danes dopoldne je turška križarka "Hamidieh" bombardovala mesto in postajo ter poškodovala katedralo, grško cerkev, pristanski nasip in nekaj lop. En vojak je bil ranjen.

Podružnica ruske banke za zunanjost je vigrala.

Koncem bombardovanja je križarka odplula v jugozapadni smeri.

Teodozija je ruska luka ob jugovzhodni brežini Krimskega polotoka, kakih sto milij severovzhodno od Sebastopolja, s katerim je zvezana po železnici.

Novorosysk, Kavkaz, čez Petrograd, 29. okt. — Turška križarka "Hamidieh" je danes zahtevala predajo mesta in vladnih lastnin, preteč v slučaju odklonitev z bombardovanjem mesta.

Turški konzul in uradniki so bili aretirani.

Križarka se je umeknila.

Novorosysk je ob severovzhodni brežini Črnega morja in je glavno mesto črnomoskega ozemlja. Leži skoraj naravnost nasproti Teodozije v daljavi kakih 125 milj.

Avstrijci poslanik poroča.

Manchester, Mass., 29. okt. — Poslanik dr. Dumba je danes objavil slediče, iz Dunaja doseglo brezično brzjavko:

"Po uradnih naznanilih, datiranih dne 25. okt., je bitka ob liniji San-Visla zavzela značaj oblage močnih sovražnih okopov. Vkljub temu naše napadno kretanje, čigar desno krilo je že šlo čez reko Stryj, gotovo, dasi počasi napreduje.

"Po očiščenju Ogrskega sovražnikov so naše čete spet zasedle Černovice, glavno mesto Bukovine.

"Položaj v Srbiji je neizpremenjen. Srbske čete, ki so vpadle v Bosno, so bile dne 22. okt. pri Bogatici poražene.

V skrajno južni Bosni prihaja tupatan do popadov z malimi črnomorskimi oglednimi krdeli. Kotor je bil zopet brezuspešno obstreljavan po močnem francoskem brodovju in od suhe strani.

Francosko brodovje v Jadranu in Černovicih je v Jadranskem morju ne poskuša prodreti višje od Dubrovnika."

Kaj pomeni to?

Rim, 29. okt. — "Giornale d'Italia" priča danes sledičo vest:

"Za sluhaj, da moški car v ruskej vojni se avstro-ogrške cete italijanskega pokolenja res brez pogojno izročiti Italiji, je italijanska vlada skoraj odločna, sprejeti to velikodusno ponudbo Njegovega veličanstva."

Načrt, dati ujetnike italijanske vlade na razpolaganje, je bil baje predložen italijanski vladi dne 24. okt. po sredovanjem ruskega poslanika v Rimu kot "prepričevalen dokaz prijateljstva, ki ga goji Rusija za Italijo. Številni ujetniki znata po ruskih podatkih približno 5.000."

Pred novo bitko na Poljskem.

London, 30. okt. — Ruske armade, ki zasedajoči se avstrijsko-nemške čete na Poljskem, očvidno napredujejo proti utrjenim pozicijam ob reki Warthe na Ruskom Poljskem, kjer bodo Nemci brez dvoma iznova poskušali razbiti svojega sovražnika.

Rusko zopetno zavzetje Černovice v Bukovini smatrajo za važno, ker je to mesto železniško zdrževališče in njevova posest osvojila drugo progo v Lodž, ki je zopet v posesti ruskih čet.

Petrograd je še oprezen glede načinov na russkih uspehih na Ruskem Poljskem. Brzjavke naznajajo, da Nemci in Avstriji prekonejo spet prično ofenzivo vsak hip, ker so prejeli pomočnih čet.

Rusi se umikajo pred Avstriji.

Posebna brzjavka Reuter's Telegram-družbi iz Petrograda pravi:

"V zadnjem bojevanju blizu Przemysla sta dva generala poročala svojemu poveljniku, bolgarskemu generalu Radku Rimitrijevu, ki yodi rusko armado, oblegajočo Przemysl, da se ne moreta vzdržati vsled večjega števila sovražnih čet. General Dimitrijev je odgovoril z afzorom, ki brez dvoma ostane zgodovinski. Rekel je: 'Ne stejte sovražnika. Porazite ga!'

Avstrija poroča uspehe v Galiciji.

Dunaj, 1. nov. — Vojni nrad je noco izdal slediče uradno naznalo:

"Nova bitka se je razvila na Ruskem Poljskem. Vsi naskoki na naše pozicije so bili odbiti.

"Trdovratna bitka, ki je besnela več dni v okrožju severovzhodno od Turke in južno od linije Stary-Sambor v Galiciji, se je končala včeraj s popolnou zmago za naše orožje. Dve pehotni diviziji in ena strelska brigada sovražnikova so se morale umekniti.

"Černovice so se v rokah naših čet. Rusko topništvo obstreluje zlasti palaco grškega nadškofa, a z malim uspehom."

Kaj poroča Petrograd.

London, 1. nov. — Petrograjski poročevalec Reuter's Telegram-družbi brzjavila slediče:

"Poluradno se naznana, da se je nemškega naskoka na Bakalarzevo ob vzhodnoprski meji udeležilo več divi-

zij, podpiranih s številnimi težkimi topovi.

Med Corbatizalom (?) in Vistuo so Rusi ujeli v štirih dneh do zadnje srede 82 častnikov in 8,000 mož, prapačajočih predvsem petemu ogrskemu vojnemu zboru. Rusi so tudi zaplenili 24 Maxim-topov.

"Avstrijci se umikajo med Vistuo in Radom, ko so se ločili od Nemcov, ki se umikajo v bolj zapadni smeri, a sedma avstrijska konjiška divizija krije nemško umikanje."

NEMCI ODBIJANI.

Poplava zemlje pomagala zaveznikom ob belgijski liniji.

London, 28. okt. — General Botha je v tork porazil upornega generala Beyera in ujel 80 njegovih mož v Južni Afriki.

London, 28. okt. — Prince Maurice Battenberg, strinči kralja Georga in sin princenje Henry Battenberg, je bil usmrčen na bojišču na Francoskem.

London, 29. okt. — Prince Louis Battenberg, prvi pomorski lord britanskega admiralstva, je odstopil. Njegov odstop so baje povzročili napadi v nekaterih časopisih proti njemu zaradi njegovih nemških vzev.

Pariz, 29. okt. — Predsednik Poincaré, v spremstvu več ministrov, je odpotoval nocoj na fronto.

London, 29. okt. — Britanska armoda na zglašencih in vežbancih v Zedinjenem kraljestvu znaša sedaj približno 1.500.000 mož. Od tega skupnega števila jih pripada kakih 800,000 tako zvani "Kitchenerjevi armadi" — možje, ki so se odzvali njegovima dyema oklicima za 500,000 vojakov, da služijo tri leta ali dokler bo trajala vojna. Kajih 600,000 pripada teritorialcem.

London, 29. okt. — Skrivenje russkih zmag, pravi neki britanski poročevalci, teci v ogromnosti carjevih armad, ki jih ceni na 8,000,000 mož. Sveže čete so se zaganjale v trdne Nemce, dokler niso bili prisiljeni k umiku.

London, 29. okt. — Poročila o vojskovanju v Flandriji si nasprutijo. France so v Evropo napredovali s sedajo silo osemnajst mesecov, bo število človeških žrtv 4,000,000 in izguba na lastnini \$35,000,000,000. Tako je reklo danes E. H. Gary, predsednik "American Steel and Iron"-zavoda, v nagovoru pred letnim zborom te organizacije.

"Kakor se utegne zdi paradoksno ali čudo," je pristavil g. Gary, "bodo narod, ki je uspešen v tej vojni, gospodar v izgubil. Borba za trgovinsko nadoblast je bila glavni vzrok vojni, in mnogi misljijo, če bi se zastopniki raznih narodov prej sestali v prijaznem duhu, da poravnajo odnosne finančne koristi, da bi se bile odvrnile vse homati.

"Brez dvoma bi bilo v največjo korist vsem narodom, zapatljenim v se danju vojne, in svetu sploh, če bi se celovitost in zemljepisne črte vsakega določenih narodov mogle bistveno obrniti."

Governor je zatrjeval svoje zaupnike v izdajnost pogodbe med vsemi deželami v razsojevanje vseh mednarodnih prepričev.

G. Gary pripoznava sedanje mednarodne jeziklene obrite, a je optimističen glede bodočnosti.

"Ne da bi isto podrobno razkazoval, lahko za gotovo prorokujem, da bodo v mnogih važnih ozirih obrite in trgovinske razmere v Združenih Državah prihodne tri meseca najmanj boljše, nego so bile zadnje tri meseca," je izjavil. "Ne obotavljam se reči s poudarkom, da so priložnosti za uspeh v napredku v tej deželi večje, nego kdaj poprej."

Izvoz podvojen vsled vojne.

Washington, D. C., 30. okt. — Vsled evropske vojne se je ameriški izvoz more, mesovine in drugih živil podvojil.

Francoski poslovni dolin Yser.

London, 30. okt. — Zaveznički so upešni v zapadni Flandriji. Odprtje zavoda v Arrosu, med rekama Aisne in Argonne ter v Arpemontskem gozdu. Baje ni bil noben nemški napad uspešen. Nemci naznajajo obnovno bombardovanje Reimsa, kar kaže, da so napredovali v tem delu. Pravijo, da so bili jugozapadno od Verduna hudi francoski napadi odbiti.

Poziva na boj na koncu.

London, 29. okt. — Amsterdamski poročevalec Exchange Telegrapha je poslal slediče proglašenja, ki ga je izdal kralj Albert na belgijske čete:

"Naša mesta so bila požgana in naše hiše razdejane, in žalovanje je po celih deželih. Ali še strašnejše nesreče bodo sledile, če ne osvobodimo dežel na padnikov.

To je vaša neogibno potrebna dolžnost in je dolžnost, ki jo lahko izpolnite s pomočjo naših zaveznikov."

Chicaški denar za Berlin.

Berlin, 29. okt. — Nemški Rdeči križ je prejel prispevek 150,000 mark (\$37,500) od nemško-avstrijskega pomočnega odbora v Chicagi. Prispevek 200,000 mark je bil že prejet od tega odbora.

Nadajnji narodi v vojni.

London, 30. okt. — Nagli vstop Turčije v evropsko vojno je bil glavni pajav v današnjem razvoju položaja. Bombardovanje treh ruskih luk ob Črnom morju ter potop dveh ruskih torpedov v več trgovinskih ladjah se smatra za nepreklicni dejanji, po katereh je Turčija stopila na stran Nemčije in Austr-Ogrske.

Dan, 30. okt. — Nagli vstop Turčije in Carigrada poročajo, da se vesi bitka med turškim in russkim brodovjem blizu Odese."

Amerikanski Slovenec

Ustanovljen l. 1891.

Prvi, največji in edini slovenski-katoliški list v Ameriki ter glasilo K. S. K. Jednote.

Izdaja ga vsaki Torek in petek Slovensko-Ameriška Tiskovna Družba Inkorp. l. 1899.
v lastnem domu 1006 N. Chicago St. Joliet, Illinois.Predsednik..... Anton Nemanich
Tajnik..... William Grahek
Blagajnik..... John Grahek
Urednik..... Rev. John Kranjec

Telefoni: Chicago in N. W. 100.

Naročnina:
Za Združene države na leto..... \$2.00
Za Združene države za pol let. \$1.00
Za Evropo na leto..... \$3.00
Za Evropo za pol leta..... \$1.50
Za Evropo za četrt leta..... \$1.00
PLAČUJE SE VNAPREJ.Dopisi in denarne pošiljatve naj se pošljajo na:
AMERIKANSKI SLOVENEC
Joliet, Illinois.

Pri spremembu bivališča prosimo naročnike, da nam natančno naznamo POLEG NOVEGA TUDI STAR NASLOV.

Dopise in novice priobčujemo brezplačno; na poročila brez podpisa se ne oziroma.

Rokopisi se ne vračajo.

Cenik za oglase pošljemo na prošnjo.

AMERIKANSKI SLOVENEC
Established 1891.

Entered as second class matter March 11th, 1913, at the Post Office at Joliet, Ill., under the act of March 3rd, 1879.

The first, largest and only Slovenian Catholic Newspaper in America, and the Official Organ of the G. C. Slovenian Catholic Union.

Published Tuesdays and Fridays by the SLOVENIC-AMERICAN PTG. CO. Incorporated 1899.
Slovenic-American Bldg., Joliet, Ill.

Advertising rates sent on application.



Joliet, Ill., 2. nov. — Praznik Vseh svetih je bil prav slovensko obhajani v naši slovenski župniji sv. Jožeta. Obolega g. župnika je nadomestoval Rev. John Plevnik, ki je znan kot izvrstni cerkevni govornik. Tudi pri večernem svetem opravljuje imel prav lepo in glinjivo pridigo, primerno resnosti dneva in sedanjega časa, ko toliko ljudi umira v sled strašne vojne. Na našem slovenskem pokopališču je bilo popoludne prav veliko število obiskovalcev, kakor se malokatero prejšnje leto. Tudi danes, na Vternih duš dan, je bila naša prostrana cerkev pri vseh službah božjih napolnjena.

— Rev. John Kranjec, naš g. župnik, je zadnji teden budo zbolel na revmatizmu, ki si ga je nakopal pri nadzorovanju gradišče novega župnišča. Sedaj se gospod nahaja že na potu okrevarjanja.

— Zahvalni dan. Predsednik Wilson je te dni izdal proglaš, s katerim dolgača četrtek, dne 26. novembra, kot Zahvalni dan (Thanksgiving day).

— Naši farmarji iz Montane. Gg. Josip Stukel, John Zimmerman in Jakob Bluth, ki so dne 8. marca t. l. odpotovali iz Jolieta v Montano farmarji na tamnošnjih homesteadih, so se povrnili zadnji teden v Joliet na petmesečne "počitnice", in prihodnjega meseca marec se spet podajo na svoje montanske homesteade, kamor vza mejo seboj tudi svoje družine, kakor čujemo. Vsi trije so prav zadovoljni s svojimi izkušnjami in le občutljivo, da niso šli farmarji že pred leti. Njihovi homesteadi leže severno od mesteca Savoy ob Great Northern-železnici, blizu kanadske meje. Vozili so se na povratak od Jolieti 42 ur. Tamošnje ozemlje je gričasto, a zelo rodotvorno, kar kažejo prvi predeli, ki so jih prinesli s seboj v Joliet, med njimi proso, rž, pšenica in krompir; posebno krompir je neznanško debel, da tehto komad do dva funta, in pšenično zrno je obrodilo do dvajset bujnih klasov. Pač plodovita zemlja! — V kratkem se povrne odon dod tudi g. Avgust Stukel, sin g. Josipa Stukla, ki baje ne da svojega home stade za tisoč dolarjev. Duša naših farmarjev iz Montane pa je g. Josip Stukel, prejšnji desetletni "bridewell keeper" joletske mestne policijske postaje. On se je prvi zanimal za Montano in je tudi priredil joletsko ekspedicijo tjak, ki se je tako uspešno obnesla. Na povratu se je g. Josip Stukel ustavil v St. Paulu, Minn., kjer ga je gostoljubno sprejeli Rev. Bajec

in drugi. Mr. James Hill, predsednik Great Northern-železnice, jih je peljal v avtomobilu na svojo velikansko farmo pri St. Paulu, kjer jim je razkazal 100 glav živine, izvrstne glede mesa in mleka, naročene iz Evrope, da se zastonj porazdel med homesteaderje ob Great Northern. In še mnogo sličnega vedo pripovedovati naši naduseni farmarji iz Montane.

— Slovenska dramatika v Jolietu. Dne 15. nov. t. l. priredi neko slovaško društvo v Jan Jencovi dvorani veliko glediško predstavo ljudskega igrokaza "Bludar", in istega dne uprizori slovenska Dekliška Marijana Družba v Sternovi dvorani ljudsko igro "Miklova Zala". Pa naj rečo kdo, da slovenska dramatika v Jolietu ne živi in ne prosvita!

— "Miklova Zala." Vaje so skorovrsene, programi dotiskani in vstopnice se pridno razprodajo. Če sodimo po splošnem zanimanju, se obeta prav lep sprejem "Miklovi Zali" na jolietskem odru, ko pride iz turške sužnosti in razkrinka izdajalca Almira. Igralo se bode popoludne in zvečer v korist naši novi župniški šoli. Vstopnice po 50c in 25c.

— Iz Chicago smo prejeli letno poročilo Stavbinskega v Posojilnega društva "Slovenski Dom", iz katerega je razvidno, da društvo prav lepo napreduje. Letna aktivna in pasiva so znašala po \$68,456.05, a letni dohodki in izdatki po \$51,475.85. Predsednik društva je g. Louis Duller in tajnik g. Joseph Šteblaj. Želimo velenoristemu in tudi v narodnem oziru vlevaznemu društvu še več uspeha!

Cleveland, O., 31. okt. — Cenjeno ureditvost! "Po dolgem času zopet enkrat," boste rekli morda, ko dobite ta dopis. Res ni dolgo nič kaj slišati iz največje slovenske naselbine. Utegnil bi kdo misli, da ni morda nič novega, da živimo kar tako tja v en dan i. t. d.

Ampak ni tako. Pri nas se vedno kaj zanimivega zgodi, in ce bi hotel enkrat, boste rekli morda, ko dobite ta dopis. Res ni dolgo nič kaj slišati iz največje slovenske naselbine. Utegnil bi kdo misli, da ni morda nič novega, da živimo kar tako tja v en dan i. t. d.

Ampak ni tako. Pri nas se vedno kaj zanimivega zgodi, in ce bi hotel enkrat, boste rekli morda, ko dobite ta dopis. Res ni dolgo nič kaj slišati iz največje slovenske naselbine. Utegnil bi kdo misli, da ni morda nič novega, da živimo kar tako tja v en dan i. t. d.

Vesnice "Woisische Zeitung" poroča: Na bregovih Neve se so Rusi zaresno pripravljali, da vkorakajo v Berlin. Ukačali so celo kovati spominske nove. Soproga zdravnik, ki se je udeležil v bojih v vzhodni Frusiji je sprejela pismo s sledčo vsebino: V skrinji zavzetega topa sem našel stotine medenih novcev. Na jedni strani je napis: "Prihod v Berlin v letu 1914", na drugi strani pa podoba carja.

Sabljica "padlega".

"Česky dennik" prinaša ta zanimiv dogodek, ki jasno kaže, koliko je verjeti raznem včest. Rezervni častnik iz Prage je bil težko ranjen. Njegov prijatelj, ki je bil tudi Pražan, ga najde, ko gre na obvezovališče, vsega v krvi. Ker ni dal od sebe nobenega življenskega znaka, ga ima za mrtvega. Hoteč primesti domov ženi padlega nekaj za spomin, mu odvzame sabljo. Pred par dnevje je prišel v Prago, obiskal ženo padlega in ji izročil sabljo. Žena je začudeno poslušala njegovo povest, kako je padel njen mož, končna ga pa vpraša, če je resnično prepričan o smrti prijatelja. Ali on je čisto odločno vztrajal pri svoji trditvi. Nato pa reče žena: "No k sreči ni tako hudo z mojim možem. Bil je sicer težko ranjen, ali sedaj se mi združuje že znatno boljša. Sicer pa vas prosim, da govorite bolj tisto, ker on spi." Reče in odpre vrata sobe, kjer je spal "padli" mož. Ruski spominski novci dobrijenih zmag.

"Woisische Zeitung" poroča: Na bregovih Neve se so Rusi zaresno pripravljali, da vkorakajo v Berlin. Ukačali so celo kovati spominske nove. Soproga zdravnik, ki se je udeležil v bojih v vzhodni Frusiji je sprejela pismo s sledčo vsebino: V skrinji zavzetega topa sem našel stotine medenih novcev. Na jedni strani je napis:

"Prihod v Berlin v letu 1914", na drugi strani pa podoba carja.

— Jezdec brez glave.

Neki ulanec, ki se je udeležil bitke pri Krasniku, pripoveduje (kakor po roči "Prager Tagblatt") naslednjo grozno epizodo iz vojne: "V vojni doživlja človek razne reči, ki mu ostanejo v spominu do smrti. Bil sem priča prizora — in zd se mi, da ga vidim še zdaj pred očmi: skokoma se mi je blízel kozak. Segel sem po sablji in sem ga z vso silo mahnil preko tilnika. Sablja je pala s takoj močjo kozaku na šinjek, da mu je pri tej priči glava odletela. To bi ne bilo še nič posebnega. Ali pomislite si: Jezdec brez glave je dirjal še kakih 20 korakov. Še zdaj ga vidim kako dirja na svojem majhnom konju — vidim ga kako dirja brez glave. Zdela se mi je, da traja ta prizor celo večnost. Naposlod skoči konj v jarek in brezglavi jezdec telehne na-

te. — Jezdec brez glave.

Neki ulanec, ki se je udeležil bitke pri Krasniku, pripoveduje (kakor po roči "Prager Tagblatt") naslednjo grozno epizodo iz vojne: "V vojni doživlja človek razne reči, ki mu ostanejo v spominu do smrti. Bil sem priča prizora — in zd se mi, da ga vidim še zdaj pred očmi: skokoma se mi je blízel kozak. Segel sem po sablji in sem ga z vso silo mahnil preko tilnika. Sablja je pala s takoj močjo kozaku na šinjek, da mu je pri tej priči glava odletela. To bi ne bilo še nič posebnega. Ali pomislite si: Jezdec brez glave je dirjal še kakih 20 korakov. Še zdaj ga vidim kako dirja na svojem majhnom konju — vidim ga kako dirja brez glave. Zdela se mi je, da traja ta prizor celo večnost. Naposlod skoči konj v jarek in brezglavi jezdec telehne na-

te. — Jezdec brez glave.

Neki ulanec, ki se je udeležil bitke pri Krasniku, pripoveduje (kakor po roči "Prager Tagblatt") naslednjo grozno epizodo iz vojne: "V vojni doživlja človek razne reči, ki mu ostanejo v spominu do smrti. Bil sem priča prizora — in zd se mi, da ga vidim še zdaj pred očmi: skokoma se mi je blízel kozak. Segel sem po sablji in sem ga z vso silo mahnil preko tilnika. Sablja je pala s takoj močjo kozaku na šinjek, da mu je pri tej priči glava odletela. To bi ne bilo še nič posebnega. Ali pomislite si: Jezdec brez glave je dirjal še kakih 20 korakov. Še zdaj ga vidim kako dirja na svojem majhnom konju — vidim ga kako dirja brez glave. Zdela se mi je, da traja ta prizor celo večnost. Naposlod skoči konj v jarek in brezglavi jezdec telehne na-

te. — Jezdec brez glave.

Neki ulanec, ki se je udeležil bitke pri Krasniku, pripoveduje (kakor po roči "Prager Tagblatt") naslednjo grozno epizodo iz vojne: "V vojni doživlja človek razne reči, ki mu ostanejo v spominu do smrti. Bil sem priča prizora — in zd se mi, da ga vidim še zdaj pred očmi: skokoma se mi je blízel kozak. Segel sem po sablji in sem ga z vso silo mahnil preko tilnika. Sablja je pala s takoj močjo kozaku na šinjek, da mu je pri tej priči glava odletela. To bi ne bilo še nič posebnega. Ali pomislite si: Jezdec brez glave je dirjal še kakih 20 korakov. Še zdaj ga vidim kako dirja na svojem majhnom konju — vidim ga kako dirja brez glave. Zdela se mi je, da traja ta prizor celo večnost. Naposlod skoči konj v jarek in brezglavi jezdec telehne na-

te. — Jezdec brez glave.

Neki ulanec, ki se je udeležil bitke pri Krasniku, pripoveduje (kakor po roči "Prager Tagblatt") naslednjo grozno epizodo iz vojne: "V vojni doživlja človek razne reči, ki mu ostanejo v spominu do smrti. Bil sem priča prizora — in zd se mi, da ga vidim še zdaj pred očmi: skokoma se mi je blízel kozak. Segel sem po sablji in sem ga z vso silo mahnil preko tilnika. Sablja je pala s takoj močjo kozaku na šinjek, da mu je pri tej priči glava odletela. To bi ne bilo še nič posebnega. Ali pomislite si: Jezdec brez glave je dirjal še kakih 20 korakov. Še zdaj ga vidim kako dirja na svojem majhnom konju — vidim ga kako dirja brez glave. Zdela se mi je, da traja ta prizor celo večnost. Naposlod skoči konj v jarek in brezglavi jezdec telehne na-

te. — Jezdec brez glave.

Neki ulanec, ki se je udeležil bitke pri Krasniku, pripoveduje (kakor po roči "Prager Tagblatt") naslednjo grozno epizodo iz vojne: "V vojni doživlja človek razne reči, ki mu ostanejo v spominu do smrti. Bil sem priča prizora — in zd se mi, da ga vidim še zdaj pred očmi: skokoma se mi je blízel kozak. Segel sem po sablji in sem ga z vso silo mahnil preko tilnika. Sablja je pala s takoj močjo kozaku na šinjek, da mu je pri tej priči glava odletela. To bi ne bilo še nič posebnega. Ali pomislite si: Jezdec brez glave je dirjal še kakih 20 korakov. Še zdaj ga vidim kako dirja na svojem majhnom konju — vidim ga kako dirja brez glave. Zdela se mi je, da traja ta prizor celo večnost. Naposlod skoči konj v jarek in brezglavi jezdec telehne na-

te. — Jezdec brez glave.

Neki ulanec, ki se je udeležil bitke pri Krasniku, pripoveduje (kakor po roči "Prager Tagblatt") naslednjo grozno epizodo iz vojne: "V vojni doživlja človek razne reči, ki mu ostanejo v spominu do smrti. Bil sem priča prizora — in zd se mi, da ga vidim še zdaj pred očmi: skokoma se mi je blízel kozak. Segel sem po sablji in sem ga z vso silo mahnil preko tilnika. Sablja je pala s takoj močjo kozaku na šinjek, da mu je pri tej priči glava odletela. To bi ne bilo še nič posebnega. Ali pomislite si: Jezdec brez glave je dirjal še kakih 20 korakov. Še zdaj ga vidim kako dirja na svojem majhnom konju — vidim ga kako dirja brez glave. Zdela se mi je, da traja ta prizor celo večnost. Naposlod skoči konj v jarek in brezglavi jezdec telehne na-

te. — Jezdec brez glave.

Neki ulanec, ki se je udeležil bitke pri Krasniku, pripoveduje (kakor po roči "Prager Tagblatt") naslednjo grozno epizodo iz vojne: "V vojni doživlja človek razne reči, ki mu ostanejo v spominu do smrti. Bil sem priča prizora — in zd se mi, da ga vidim še zdaj pred očmi: skokoma se mi je blízel kozak. Segel sem po sablji in sem ga z vso silo mahnil preko tilnika. Sablja je pala s takoj močjo kozaku na šinjek, da mu je pri tej priči glava odletela. To bi ne bilo še nič posebnega. Ali pomislite si: Jezdec brez glave je dirjal še kakih 20 korakov. Še zdaj ga vidim kako dirja na svojem majhnom konju — vidim ga kako dirja brez glave. Zdela se mi je, da traja ta prizor celo večnost. Naposlod skoči konj v jarek in brezglavi jezdec telehne na-

te. — Jezdec brez glave.

Neki ulanec, ki se je udeležil bitke pri Krasniku, pripoveduje (kakor po roči "Prager Tagblatt") naslednjo grozno epizodo iz vojne: "V vojni doživlja človek razne reči, ki mu ostanejo v spominu do smrti. Bil sem priča prizora — in zd se mi, da ga vidim še zdaj pred očmi: skokoma se mi je blízel kozak. Segel sem po sablji in sem ga z vso silo mahnil preko tilnika. Sablja je pala s takoj močjo kozaku na šinjek, da mu je pri tej priči glava odletela. To bi ne bilo še nič posebnega. Ali pomislite si: Jezdec brez glave je dirjal še kakih 20 korakov. Še zdaj ga vidim kako dirja na svojem majhnom konju — vidim ga kako dirja brez glave. Zdela se mi je, da traja ta prizor celo večnost. Naposlod skoči konj v jarek in brezglavi jezdec telehne na-

te. — Jezdec brez glave.

Neki ulanec, ki se je udeležil bitke pri Krasniku, pripoveduje (kakor po roči "Prager Tagblatt") naslednjo grozno epizodo iz vojne: "V vojni doživlja človek razne reči, ki mu ostanejo v spominu do smrti. Bil sem priča prizora — in zd se mi, da ga vidim še zdaj pred očmi: skokoma se mi je blízel kozak. Segel sem po sablji in sem ga z vso silo mahnil preko tilnika. Sablja je pala s takoj močjo kozaku na šinjek, da mu je pri tej priči glava odletela. To bi ne bilo še nič posebnega. Ali pomislite si: Jezdec brez glave je dirjal š

IZ STARE DOMOVINE.

KRAJSKO.

Predilnica zaprta. Ljubljanska predilnica je skoro vse delavske moči odstvila. Le prav malo jih je še zaposlenih in tudi ti bodo morali v kratkem zapustiti svoje delo, ker že vozijo stroje iz tovarne. Delavstvo, od katerega je mnogo vse svoje moči ob borilcih pustilo v tovarni — bili so tam nekateri čez 50 let — je obupano, ker prihankov nima, zima trka na duri in siromah ne bodo imeli na večer svojega življenja ne dela, ne jela. Res usmiljenja vredno ljudstvo! "Jugoslovanska Strokovna Zveza" je po zaslugu posl. Gostinčarja več delavkam presekela delo v dugareški predilnici na Hrvatskem, kjer je po zaslugu hrvaške vlade delavstvu delo trajno zagotovljeno.

V poročilu o ranjencih in bolničkih št. 20 se nahajajo med drugimi sledi: Praporščak Knopp Franc, 17. pp., ranjen, na Dunaju; nadporočnik Lenart Franc, 17. pp., iz Slov. Bistre, ranjen, na Dunaju; stotnik Moebus Rudolf, 17. pp., ranjen, v Lincu; poročnik Stiček Viljem, 47. pp., bolan, v Budimpešti; podpolkovnik Ventour pl. Thurman Hugo, 17. pp., ranjen, na Dunaju; Oreh Jožef, 87. pp., bolan, na Dunaju; Beguš Janez, 27. dom. p., iz Grašovega, ranjen, na Dunaju; Bernard Franc, 27. dom. p., ranjen, na Dunaju; Cerv Andrej, 27. dom. p., ranjen, v Gorici; Čvar Alojzij, 17. pp., iz Soča, ranjen, na Dunaju; Duhanic Anton, 17. pp., iz Krškega, ranjen, na Dunaju; Grašič Tomaž, 87. pp., ranjen, na Dunaju; Jaksotič Franc, 87. pp., bolan, na Dunaju; Jensko Janez, 27. dom. p., iz Bohinjske Bistre, ranjen, na Dunaju; Korošec Janez, 87. pp., ranjen na Dunaju; Kranjc Franc, 47. pp., ranjen, na Dunaju; Markovič Jožef, 17. pp., ranjen, na Dunaju; Mihelc Karel, 27. pp., ranjen, na Dunaju; Pernat Alfonz, 47. pp., ranjen, na Dunaju; Prašnik Ferdinand, 17. pp., ranjen, na Dunaju; Sedej Jakob, 7. lovski bataljon, iz Vrhnik, ranjen, na Dunaju; Stupica Jožef, 27. dom. p., ranjen, na Dunaju; Supnik Franc, 17. pp., bolan, na Dunaju; Tomele Franc, 27. dom. p., ranjen, na Dunaju; Zadnik Valentin, 27. dom. polk, iz Vrha, ranjen, na Dunaju; Zeberle Janez, 17. pp., iz Ljubljane, ranjen, na Dunaju; Žnidarski Martin, 7. lovski bataljon, ranjen, na Dunaju.

Padel je gospod Karel Kuralt, učitelj na ljudski šoli v Smarju in rezervni kapet 27. pešpolka v bitki pri Grodeku.

Pogreša se poročnik v rezervi c. kr. 27. domobranskega pehotnega polka, 12. kompanije, Rudolf Grošelj, ki je bil glasom verodostojnih obvestil dne 30. avgusta ranjen na severnem bojišču.

Na severnem bojišču je izgubil obe nogi nadporočnik 17. pešpolka Friderik Klemenschitsch. Umrl je v bojnišči. — V ruskem vjetniju v Kijevu se nahajajoči nadporočnik tiroškega polka I. Peter Kastelic je brat ljubljanskega brivskega mojstra g. Iv. Kastelicu.

Pri naboru dne 6. okt. so nastopili po Ljubljani mladi naborniki iz Kočevja z dolgimi črnordečemerini trakovi, ki so jih imeli pritegne okolu klobukov in so jim segali do peta. Niti najmanjšega izgreda ni bilo. Upamo, da bo toliko razsodnosti tudi v Celovcu, Mariboru in Kočevju, ako nastopijo naši ljudje s trakovi v barvah kranjske dežele.

Na severnem bojišču je padel stotnik 2. bosansko-hercegovskega pešpolka Friderik Jelenčnik, sin g. Antona Jelenčnika, bivšega knjigovoda v Litiji in pri Souvanu v Ljubljani. Pokojnik je nečak predsednika krojaške zadruge. Francia Jelenčnika. Stotnik Jelenčnik je bil ljubljeneč moštva, z vsakim vojakom je prijazno občeval in vsakega vojaka vedno ljubeznično nagovarjal: "Sinko moj".

Posebni vlak "Rdečega križa" je 7. okt. ob 11. uri ponoči pripeljal v Ljubljano 360 vojakov. Ranjeni so Hrvati in sicer domobranskih polkov 25, 26, 27, 28, 74 in infanterijskih polkov 102 in 28. Bojevali so se pri Loznicu, Črnom vrhu in Šrbski Rači. Odštej je 64 težko ranjenih, 290 lahko 8 je bolnih. Pravijo, da imajo Srbi utreni vsak gricek. Bojevali so se celo 70 letni starčki. Vojujejo se tudi vsi otroci, ki so nad 10 let starci. Naši vojaki so občudovanja vredni.

Za sprejemanje in odpošiljanje na Kranjskem nabrali daril za naše vojake v vojni, posebno perila, oblačil in branil proti mrazu ustavilo se je nabiralnišče pri c. kr. deželnem predsedništvu v Ljubljani.

Imenovanje. Za postajenacelnika v Zidanem mostu je imenovan gospod Gustav Motka, dosedaj postajenacelnik na Opčini.

Umril je hotelier Anton Dolničar, restavrat na Jesenicah v svojem hotelu Mallner-Parkhotel.

Grofica Auersperg umrla. Z Ješenic na Dolenjskem poročajo: Na kriškem gradu je umrla grofica Auersperg. Pogreb je bil dne 4. okt.

Umril je dne 1. okt. na Viru pri Domžalah obče spôstovani g. Josip Stupica, posestnik, trgovec in občinski svetnik, v visoki starosti 71 let. Umril je bil oče ljubljanskega uglednega trgovca z železnino g. Franca Stupica.

Umril je Razdrtem pri Postojni g. Viktor Garzalotti pl. Thurnlack. V Šiški je umrla gdčna Marija Mitteregger.

Oslava usoda. Kakor drugod, tako so nastavljeni tudi na Jesenicah crnovojnik, da stražijo progo in dru-

ge železniške objekte. Ko je nedolgo neko noč na straži stal neki ljubljanc, livar pri tvrdki Samassa, začuje po progi neko korakanje, nakar je postal, zavedajoč se svoje službe, pozoren. Gre li kak neopoklicanec, ali je kontrola? Kar zagleda prav po sredi progo nekaj korakati, kar je bilo na štirih nogah in nekako oslu podobno. "Halt, wer da!" ("Stoj, kdo tu kaže!"). Nobenega odgovora. Vojak klic ponovni, a prikazen gre dalje svojo pot "Aha", si misli zvesti oborozenc, "ta se je pa nakrinal za osla in gotovo ne misli nič kaj dobrega." Sname puško z rame, pomeri v temni noči v zagonetno prikazen, sprozi, in cvetnoče se zvrne na progo. Bil je takoj mrtev. Konstatirali so, da je bila prikazen res pravi oseb, ki se je ponocni nekemu posestniku v hlevu odtrgal in sel po progi v smrt. Posestnik seveda ni bil povrnjen škode, ker je njegova dolžnost paziti na svojo žival; pač pa je gospod stotnik Luckmann pač pazišnjemu vojaku kot dobremu strelni da 2 K nagrade.

Umril je gospod Ivan Kušar, uradnik Vzajeminega in podpornega društva.

ŠTAJARSKO

Proti obrekovalcem. Iz Slov. Bistre se poroča izpred sodišča: Marjeta Ješenak, podomača Katereka, je pravila, da je č. gospod župnik iz Sv. Venčesla pobiral za Srbe in da bo kmalu zaprt. Za to obrekovanje je dobila imenovana teden dni zapora s postom, trdim ležiščem in temnico.

Druga ženska Eva Petek je istega dne, predstnik bar. Schwarz, dvorni svetnik Chorinsky, okrajni glavar Kresse, ravnatelj dr. policije grof Kuenig, ces. svetnik Mathian z oddornikami v članicami "Rdečega križa". Ginljivo je bilo videti skrb štabnega nadzorčnika dr. Geduldigerja za ranjence. Sam je pomagal nestri ranjence v pripravljene vozove. Ranjeni so odpeljali 30 težko ranjenih v dež. bolnišnico, 76 težko ranjenih v lice, 44 lahko ranjenih v domobransko vojašnico. — Vseh dotlej v Ljubljano došlih ranjencev je bilo okolo 6000, sedaj jih leži v Ljubljani še okolo 3300.

Padel je gospod Karel Kuralt, učitelj na ljudski šoli v Smarju in rezervni kapet 27. pešpolka v bitki pri Grodeku.

Pogreša se poročnik v rezervi c. kr. 27. domobranskega pehotnega polka, 12. kompanije, Rudolf Grošelj, ki je bil glasom verodostojnih obvestil dne 30. avgusta ranjen na severnem bojišču.

Vojški zasluzni križeč z vojaško dekoracijo je podeljen majorju pešpolka št. 27 Miroslavu Pourju.

Izpuščeni duhovniki. Izpuščen je iz grškega vojaškega sodišča Franc Polak, kapelan v Hočah pri Mariboru.

Sin ubil očeta. Na Dovskem pri Sevnici je prišlo večkrat do prepričevanja med posestnikom Jožefom Radič in njegovo rodbino. Radič je bil pisanec in je v pisanem stanju velikokrat z nozem v roki preganjal svojo družino. Onan je bil pisanec prepričal domov in je ležal kar zunaj na voz. Najstarejši sin Martin se je bal, da se ne bi oče prebudit in jih po stari navadi zopet podil z nožem, zato se je ponoci pisanec iz hiše, udaril s kamnom parkrat očeta ter mu razbil lobanjo, nato pa prevrnil voz. Zjutraj so našli očeta v mlini kriji in v zadnjih zdihljajih.

KOROŠKO.

Trpljenje obrekovanega koroškega duhovnika. Graški listi poročajo po "Krautner Tagblattu" v dne 7. oktobra: "Dne 28. julija je bil vsel denunciranja arretiran župnik Ivan Mahrhofer v Pokrčah in najprej izročen sodišču v Celovcu, če nekaj tednov pa prepeljan na vojaško sodišče v Gradcu. Zaznamek grehov, ki so mu jih naprili, ni bil majhen: Velezidaja, srbska špionaza, velikosrbska propaganda, razširjanje domovinov sovražnih misli, prireditev zarote proti Avstriji! Ravnov dovolj, da se mu vrže pečat smrti vredne pošasti. Koliko je ostalo od vseh teh denunciantskih obdolženj po natančno izvršeni preiskavi, se lahko spozna iz tega, da je cela papirna zgradba naprtenih mestrinj razpadla in je bil župnik Mahrhofer dne 5. oktobra zopet izpuščen na svobodo. Proti brezvestnim denunciantom je vložil tožbo radi obrekovanja. Kar je pa med tem prestal sramote, razburjenja in nadlog, se pa nikdar več ne da popraviti."

PRIMORSKO.

Ranjeni v Gorici so nadalje še naslednji: Jožef Saksida, bolan, iz Prevalce; Rafael Mahnič iz Kopra; Balaben iz Farež Nikolaj Fachinetti iz Gradeža; Leopold Mezzorin iz Farež; Leopold Brešan iz Ločnika. Razen zadnjega, ki je lovec 20. bataljona, so vsi ostali domobranci 27. domobranskega polka.

Odkrivljana za vojaške zasluge. Generalmajer pl. Hinke, poveljnik 55. pehotne brigade v Trstu in polkovnik Ivan Fernengel, poveljnik 56. brigade v Gorici, sta dobila za hrabrost na bojišču vitežka križca Leopoldovega reda z vojno dekoracijo.

Proslavljeni tržaški avijatik Widmer velezdajalec. Tržaška "Edinstvo" piše: S kolikim vikom in krikom je proslavljal še pred kratkim Trst tržaškega avijatika Widmerja! Niso mu mogli napeti nikdar dovoj slave, in tedaj, ko je poletel iz Trsta v Benetke,

in pozneje, ko je šel s svoji maeroplano v Rim, tedaj so skoraj divjali samega navdušenja za tega Tržaščana Italijana. Imeli smo prilikov povdarnati, da je ta proslavljeni tržaški "Italijan" Giovanni Widmer rodom—Slovenec. Njegov oče je rodom iz Senožec na Kranjskem, po rodu trd Slovenec, ki je prišel v Trst in tu izpočetka se čutil toliko slovenski, da je oddal svojega sina Janezka v slovensko šolo Družbe sv. Cirila in Metoda pri Sv. Jakobu. Pozneje se je oče poitalijani, vzel sina iz slovenske šole in ga dal v italijanske šole. Ko je bila proglašena mobilizacija v Avstriji, je Widmer tudi moral v službo avstrijske domovine. Toda tu se je pokazalo, kako resnična je beseda, ki smo jo poudarjali že toliko in tolikrat, namreč: Ni ga hujšega podleža, nego je izdajalec svojega rodu in jezik, kajti tak človek, ki se drzne teptati v blato najsvetješje, kar more človek imeti na svetu: jezik, ki ga je učila njegova mati, — tak človek je zmožen vsakega, tudi najgršega drugega zločina, tudi izdajstva svoje domovine, svojega cesarja, tak človek je zmožen najostnejše veleizdaje. — In res: te naše besede so se uresničili tudi na Widmerju. Widmer je pobegnil iz avstrijske vojaške službe v Italijo ter tako zagrevšil najgrši zločin, ki ga more zagrevšiti avstrijski državljan, ko se nahaja njegova domovina v nevarnosti in ko kljče vsakogar njegova najsvetješja dolžnost na nje obrambo. In ta Widmer je bil še tako predzren, da se je v italijanskem časopisu pobahal s tem svojim ostudenim zločinom.

Požar v Trstu. Dne 1. okt. po noči ob pol 12. uri je nastal v Via Leoncino v skladislu za zvezlo trgovca Mihaela Trudna velik požar. Škoda je 100,000 krov. Ogenj so pogasili do 6. ure zjutraj. Petdeset družin, ki so morale sosednje hiše zapustiti, so nastanili po kavarnah in gostilnah.

HRVATSKO.

Manifestacija v Zagrebu. Iz Zagreba, 3. oktobra. Včeraj je došlo na Jelacičevem trgu do velikih patriotskih manifestacij. Nek tukajšnji list priporoča v poročilu o tej manifestaciji: Bila je to prisega zvestobor boriti se za zadnje kapijice krvi za domovino in stare.

Nove smeri v notranji politiki?

Ljubljanski "Slovenec" poroča: Radi razmer, v katerih živimo sedaj, je pravo glasilo našega ministrstva za zunanje stvari — "Pester Lloyd". Te dni je prinesel ta list z Dunaja datiran članek, ki se je bavil s položajem naše monarhije v sedanji svetovni vojni, opozarjajoč, da naloga naše armade je v prvi vrsti ta, da zabri na hodu Rusov v Nemčijo, da more ta izvršiti nemoteno svojo glavno nalogu: premagati Francijo. Nato pa izraža list trdnodo, da po vojni zadobe narodni boji v Avstro-Ogrski drugo ozracje, nego so je imeli doslej. Narodni sporazumi se bodo neprimerno lagle dosezali in državi, kot nepristranskemu višjemu sodniku v narodnih differenčah, se bo mogle dati veliko večja in dobrovoljno ipriopzana avtoriteta, nego doslej. Želite posamičnih narodnosti, dasi brezvomno opravičene, ki se niso mogle izpolniti radi neprjetnih, državi sami nadležnih narodnih sporov, posebno pa radi nezaupnosti narodnosti, se bodo mogle izpolniti hitro in brez truda po čustvu solidarnosti, utrenjem po skupno prelitri krv. Ne more se pozabiti in se ne pozabi, da so se nemški, ogrski, slovenski in italijanski vojaki borili z isto požrtvovnostjo in ti vojaki sami ponesajo seboj iz vojne novo zdraveje državno čustvo, združeno z medsebojnim spoštovanjem in obzirnostjo drug do drugega.

K tem izvajanjem pripominja pravšček.

Tudi mi se nadajemo in pričakujemo, da velika izpoznanja in izkustva te vojne olajšajo in pospešijo poravnavo obstoječih narodnih differenc, kajti vemo predobro, da poravnava differenc v naši dragi domovini bila in bo eden prvih predpogojev za vsak nadaljnji uspešni razvoj stvari v mesi monarhiji. Kakor smo morali sedaj v vojno za monarhijo, tako bomo stremeli po miru za monarhijo in za deželo. In če bomo Nemci hoteli izvajati iste posledice, kakor mi, iz sedanjih bojev, ne more ponesrečiti veliko delo, ki je bomo izvršili. Potem prinese veliki svetovni mir tudi mir v deželo in državo.

Jozafat, kraljev sin Indije:

Jakoba Alešovca izbrani spisi. 1. zv.: Kako sem se jaz likal, I. del. — Doma. — V šolo. — Začne se nemščina. — Klošterski muc. — Z nemščino gre naprej 75c

2. zv.: I. Jurij Kozjak, slovenski jačničar. Povest iz 15 stoletja domačeg zgodovine. — II. Spomini na deda. Povestice in povesti iz slovenskega naroda. — III. Jesensko noč mej slovenskimi polharji. — Črtice iz življenja našega naroda. — IV. Spomini starega Slovencev ali črtice iz mojega življenja. Cena 50c

3. zv.: I. Domen, Povest. — II. Jurij Kobilja. Izvirna povest iz časov lutovske reformacije. — III. Dva prijatelja. — IV. Urban Smukova ženitev. Humoristična povest iz narodnega življenja. — V. Golida. Povest po resnični dogodbi. — VI. Kozlovska sodba v Čišnji Gori. Lepa povest iz stare zgodovine. Cena 50c

4. zv.: I. Tihotapek. Jovest iz domačega življenja kranjskih Slovencev. — II. Grad Rojnice. Povest za slovensko ljudstvo. — III. Klošterski žolnir. Izvirna povest iz 18. stoletja. — IV. Dva brata. Resnična povest. Cena 50c

5. zv.: I. Hči mestnega sodnika. Izvirna zgodovinska povest iz 15. stoletja. — II. Nemški valpet. — III. Sin kmetskoga cesarja. Povest za slovensko ljudstvo. — IV. Lipe. Povest. — V. Pipa tobaka. Povest. — VI. V vojni krajini. Povest. Cena 50c

6. zv.: I. Hči mestnega sodnika. Izvirna zgodovinska povest iz 15. stoletja. — II. Nemški valpet. — III. Sin kmetskoga cesarja. Povest za slovensko ljudstvo. — IV. Lipe. Povest. — V. Pipa tobaka. Povest. — VI. V vojni krajini. Povest. Cena

SLOVENSKI FANTJE.

Vojna dekoracija k redu železne krone prvega razreda

je podeljena generalu pehote Blažu Šchemmu, ker je zmagoval vodil v boju svoj armadni zbor. Kakor znano, izhaja rod visokega odlikovanca iz gorjanske župnije pri Bledu, kjer je živel odlikovanec stari oče Žemva. General je že opetovan obiskal ondžice svoje sorodnike.

Odlikan Slovenia — rezervni zdravnik.

Najvišje priznanje za hrabro in požrtvovalno obnašanje pred sovražnikom je dobil g. dr. Ivan Matko; on je prvi rezervni zdravnik, ki je dosegel to odlikovanje, katero je drugače rezervirano samo za častnike. Obenem je bil brez posebnega odloka imenovan asistenčni mzdovnik.

Odlikan Slovenia — rezervni zdravnik.

Najvišje priznanje za hrabro in požrtvovalno obnašanje pred sovražnikom je dobil g. dr. Ivan Matko; on je prvi rezervni zdravnik, ki je dosegel to odlikovanje, katero je drugače rezervirano samo za častnike. Obenem je bil brez posebnega odloka imenovan asistenčni mzdovnik.

Moštvo za spominski kamen padlim tovarišem.

V zadnjih bojih na jugu so naše čete opetovano zaplenile srbske topove in strojne puške. Ako se pomisli, da Srbijev topove branijo navadno do zadnjega moža in se sploh silno uporni, potem se lahko sudi, koliko poguma je treba našim četam, da zaplenijo Srbov takoj dragoceno orožje. Pravzaprav bi vsak mož, ki sodeluje pri zaplenitvi, zaslužil odlikovanje, vendar se isto večkrat podeli celim stotnjem in bataljonom. Da se primerno uvažujejo tudi zasluge celih oddelkov, so se ustavnovile premije v zlatu. Tako je pred kratkim prejel bataljon 84. pešpolka, ki se je bil že pri Višegradu slavno izkazal, 50 zlatov po deset kron. Ko se je premija imela razdeliti, je moštvo prošlo, naj se denar raje porabi za to, da se v Sarajevu postavi spominski kamen njihovim padlim tovarišem.

Boj za zastavo.

Bilo je pri Šabici. Zastavonoš enega naših polkov je zadel krogla; padel je in z njim zastava. Tega v bojem metežu ni nihče zapazil. Bitka je divila naprej. Terenske razmere in nedenoma došla sovražna ojačanja so naše čete nagnila, da so spremenile svojo postojanko in krenile v drugo smer, da ondi nadaljujejo boj. Tedaj je grof Karol Lonyay, častnik 8. huzarskega polka, opazil, da je izginila polkova zastava, opazil pa tudi, kako so Srbji zastavo pobrali in jo hoteli odnesti kot dragocen plen. Grof Lonyay je bitro zbral kakih 300 do 400 infanteristov in jih peljal k bajonetemu naskoku proti Srbov; hrabremu oddelku in njegovemu voditelju se je po huden boju res posrečilo pregnati Srbe in jim vzeti zastavo. Ta čin je naše čete sihno navdušil in ravno ta bajonetni napad je pregnal Srbe iz njihove postojanke. Grof Lonyay je bil v tem boju ranjen v koleno.

Naši fantje vjeli Ruse.

Vojak 17. pešpolka piše s severnega bojišča: Rečem Vam, da kranjski križniki ne falli. Ako bi imel kranjski Janez samo po enega Rusa pred seboj, bi ga po starci kranjski navadi kmalu zmatil. V prvem boju 26. avgusta nad Lvovom je tretji vod 10. stotnine 17. pešpolka vjel nad 30 Rusov in dve strojni puški.

Pogumen vojak iz ljubljanske okolice.

Vojak 17. pešpolka Košir iz Viča je na neki patrulji srečal 8 kozakov. Vlegel se je hitro in oddal nanje strel za strehom. Sedem kozakov je ustrelil, z osmim se je pa s pestimi pomeril ter ga tudi premagal. Osem zaplenjenih konj je oddal našim dragoncem z načrtilom, da dva najlepša konja mora dobiti 17. pešpolk.

Kako je bil ustreljen vojni kurat Rozman.

Graški listi pišejo: Dne 30. avgusta je bil pri Przemislany od šrapnelnega drobila na nogi težko ranjen bataljonski adjutant 2. bosensko-hercegovskega pešpolka nadporočnik Alfred Huber, sin graškega glavnega zastopnika pivovarne g. Hernana Huber. Vojaški kurat garnizijske bolnice st. 7 v Gradeu, Valentin Rozman, je bil še skupaj na obvezovališču z nadporočnikom Huberjem ter mu je se podal juho. Na svarilo nadporočnikovo, naj se vendar oddalj od sovražnikovega ognja, se ni oziral. Deset minut kasneje, ko se je nadporočnik jezdil v kraju, kjer se je nahajala saniteta, je bil vojaški kurat na označenem mestu od šrapnela ubit.

Zadnje pismo padlega slovenskega junaka.

"Iustricani Glasnik" pričuje v svoji 6. številki, ki se zoper odlikuje po zanimivih vsebinah, sliko na severnem bojišču padlega člana izvrsnevega odbora S. I. S. g. Andreja Beričica, trgovca na Raketu. Pričuje tudi Beričičeve pismo, katero je pisal soproni, počut slutenje, da pade. Ganljivo pismo se glasi:

„... Sedaj vidim, da sem zelo bližu skoraj neizgibnini smrti. Krogla, šrapneli, ruski pešči in kozaki so bližu. Zato čutim potrebo, da se poslovim od vseh Vas... posebno od svojih otročicev in od Tebe, moj angel varuh, moja zvesta, ljubljena in neizrekljivo spoštovana, ljubljena in neizrekljivo spoštovana ženka, predobra, osrečujuča spremiljevalka... Kako rad bi prišel v Ti podal roko... Rad bi še videl otročice v jih blagoslovil, pa ker to ni mogoce, jih blagoslovjam od takaj z očetovskim blagoslovom, ki naj jih spremi skozi življenje in pripelje do večne sreči... Odpustite mi vse moje pogreške in molite zame! Jaz bom pri Bogu prosil za Vas, zlasti, da se

Slovenski topničarji izborno strelajo.

Prijatelj našega lista je imel priliko govoriti s topničarjem, ki se je udeležil neke bitke v Galiciji. Fant se je vrnil pred kratkim ranjen z bojišča. Iz njegovega pripovedanja pošnamemo sledče:

„Naša baterija je nekoga jutra dobila povelje, da se naj postavi na hrib, ki je bil kakih 1000 metrov oddaljen od mesta G.“

V dolini je ležala lahka megla. Naš poveljnik je takoj izdal potrebna povelja, mi pa smo se pripravili na boj. Ni trajalo dolgo in že smo začeli sipati smrtonosne krogle in šrapnede v ruske vrste. Sovražne čete so grozno trpele pod našim ognjem. Rusi so padali kakor muhe. A vedno nove sveže čete so pritiskale od vseh strani na naše postojanke. Naša infanterija se je moralna umikati. Vedeli smo, da se tudi ne bomo mogli več dolgo držati. Od naše baterije je bila le še polovica mož sposobnih za boj. Stal sem pri svojem topu in opazoval, kako je na hrib oddaljen precej daleč od nas, prihajala četa jezdecje. Naš poročnik mi naznani, da je skozi svoj dalnogled opazil, da je ta četa skupina ruskih oficirjev. Poročnik mi pokaže svojo zlato uro ter mi veli: "France, dobrino mri, če zadenč tisto sovražno gručo, ti podarim svojo uro."

Dobro se mnameril svoj top in sem poslal pozdrav v obliki šrapnela ruskih častnikom na onem hribu.

Naš poročnik je skrbno opazoval kak bo učinek mojega strela. Veseloga obraza vzklikne, ko se je dim nekoliko razpršil: "Bravo, moj deček! Dobro si zadel! Cela tropa sovražnih častnikov je unicena. Tukaj imaš mojo uro!"

Vesel sem bil dela, ki sem ga izvršil. Videlo se je takoj, kako velik učinek je napravil šrapnel na ruski strani. Za trenotek se je na celi črti rusko prodiranje ustavilo. A to je trajalo samo kratek čas. Zopet je ruska sila buknila z vso močjo ob naše postojanke. Morali smo nazaj. Prednopa smo zapustili našo postojanko, smo še poslali Rusom precej pozdravov s šrapneli.

Zlata ura, katero sem dobil od našega poročnika, pa mi je še danes dokaz, da sem storil v polni meri svojo dolžnost. Ko smo se ustavili na drugem hribu, me je zadel kos sovražnega šrapnela v ramo in sem tako moral za nekaj časa opustiti posiljanje zelenih pozdravov sovražnim Rusom."

Slovenski vojak rešil svojemu stotniku življenje.

Ranjen vojak, doma iz ptujske okolice, pripoveduje:

“V bitki pri Grodeku sem bil priča sledenju junaškemu činu slovenskega vojaka. Velik kozalski oddelok je obkobil pri nekem gozdličku polovico stotnje domobranskega pešpolka. Stotnik je bil na mal ujet od Rusov. Mi smo sicer hiteli stiskati stotnji na pomoč, a ruska sila je bila prevelika. Morali smo se umakniti in pustiti oni del stotnje svoji usodi. Četovodja zajete stotnje je, doma iz Savinjske doline, predno so Rusi odvzeli našim orožje, ojunacil svoje tovariše, da so se zakladij z vso silo v ruske vrste, kjer se je nahajal ujeti stotnik. Z neverjetno prednrostjo se je posrečilo našim, da so rešili stotnika ter so se po bliskovito umaknili skozi gozd proti nam. Padlo je v srditem boju več kot polovico moštva, a Rusi so bili vsled nanadnega napada ob naše strani tako izven sebe, da naš sunek niso mogli odbiti, četudi jih je bilo več kot osemkrat bolj kot naših. Stotnik in njegov junatski rešitelj sta bila hudo ranjena. Ko sta došla k nam, sta se objeli kot brata. Vsi smo bili ganjeni. Junatski rešitelj, ki je vrl slovenski korenjak, bo dobil posebno odlikovanje.”

Slovenski vojak rešil vozno kuhanino.

Občinski tajnik z Jesenic Ivan Potrato, podčastnik 97. pešpolka je v bojišču v Galiciji z izredno hrabrostjo rešil vozno kuhanino 97. pešpolka, katero je naskočil sovražnik. Vse se je čudilo, ko jo je pripeljal nazaj. Vsak slovenski vojak je na svojem mestu!

Slovenski vojak pripoveduje.

Pri Olbinu, 8 km zapadno od Krasnika, je 24. avgusta padlo vec strelov proti olomuški domobranski pehoti. Pešec Ferdo Breznik od 47. pešpolka, ki je bil v prvi bitki pri Lvovu ranjen od dveh krugel, pripoveduje:

Z velikim veseljem smo slovenski Stajerci šli v boj zoper Ruse. Vsi smo vedeli, da bo bitka zelo kravata. A nisutu se ustrašili. V naših rehah je bila zavest, da se borimo za vero, dom, cesarja. Najhujši dan je bil 26. avgust. Že zgodaj v jutro smo se spustili v boj s sovražnikom. Lep sončen dan je bil. Cel dan smo se pretivali pri neki vasi blizu Lvova sem in tja. Topovi so gromili kakor bi hotel biti konec sveta. Šrapneli in raznovrstne krogle iz topov strojnih in nayanidnih pušk so letale po zraku, kakor bi čebelje rojile. Življanje krogel po zraku je nekaj groznega. A slovenski vojak se tega nenavladnega trčanja prav nič neustrasi. Mi smo drli naprej ter se bolj posluževali bajoneta kot krogel. Stedili smo s strelihom, a smo tolkli Ruse s puškinimi kopiti ter zasajali ostre bajonete v ruska triplja. Vzeli smo Rusom že več okopov. Zarili smo se v rusko vojno črto z vso silo, a Rusi so vrezeli iz luknje, ki so nastale v njih vrstah, vedno takoj na domestili z novimi, svežimi četami. Rusi so vstajali iz tal kakor gole po dežju. Smeli trdim, da se je en Avstrije boril majmanj s 4 ali 5 Rusi. Sovražna premoč je postajala vedno večja. Zelo počasi smo se umikali ter smo prizadevali Rusom grozne udarce. Cele kupe ranjenih in mrtvih Rusov

sem videl drug vrh drugega. A vsta-jale so vedno nove čete.

Tudi na naši strani jih je mnogo padlo, sicer ne toliko, kot se govoriti tukaj v domovini, a naše žrtve so bile precejšnje. Videl sem, kako so padali krog mene moji tovariši v prijatelj, a ni bilo časa, jemati od njih slovo. Preivrali smo se sem in tje. Prepričan sem, da sem spravil par ducatov Rusov na drugi svet. Proti večeru pa zadenet tudi mene zaporedoma kar dva strela, eden v roko, drugi pa v prsa. Rana, ki sem jo dobil na prsa, je od šrapnela. Kri mi je curkoma brizgnila na vse strani. Imel sem toliko prisotnosti duha, da sem se močno prijel z zdravo roko za rano ter se o-potekel nazaj za bojno črto, kjer sva si dva tovariša drug drugemu prevezala rane. Nato sem šel peš kake 4 ure, dokler nisem dobil dobre zdravniške obvezne. Končno sem po dolgem tavanju prišel na voz in na železnični ter po nej v Budimpešto. Po večnem vojnem vožnji sem došel končno v Maribor.

Tri reči sem si posebno zapomnil iz iz:

1. Rusi se grozno bojijo bajonetov in pa krogel. Ko začnejo padati naše krogle v ruske vrste, ruski vojaki zatulijo kot divja živila. Daleč tje čebojno polje se razlega to tuljenje. Rus se hitro uda, kakor hitro vidi, da se Avstrijec ne bo šalil z njim. Videl sem, kako so cele ruske čete pometale puške proč in dvigale roke v zrak, češ: Udamo se!

2. Najhujši so v bitki šrapneli. Če pade taka krogla med kako večje krde, je učinek naravnost grozen. Vojaki, ki stojijo blizu kraja, kjer je padel šrapnel na tla, so navadno vsi mravlji in grozno razmesarjeni. Drugi, ki so bolj daleč proč, pa dobjijo srednje in lažje poškodbe. Rane z šrapnelov ne cejljo rade, ker so košci krogel navadno rjavi.

3. Ruska artiljerija dobro strelja. A infanterija je skrajno slaba v boju. S kozaki pa ni naša kompanija prisila nikdar v dotiku.

Zelo si želim, da bi kmalu ozdravel, da bi se mogel vrniti na bojišče in biti pa desetinam Rusov upihnil luč življenja. Omenim še, da so se naši slovenski fantje vsi brez izjeme borili kakor levi in se v najhujšem dežju sovražnih krogel navduševali.

Ruska artiljerija dobro strelja. A infanterija je skrajno slaba v boju. S kozaki pa ni naša kompanija prisila nikdar v dotiku.

V slučaju potrebe rešilnega voza (ambulance) poklicite nas po telefonu, ker smo vedno pripravljeni — po dnevi in vponci.

Vse delo jamčeno.

POSTREŽBA TOČNA VSAK ČAS.

W. H. KEEGAN,

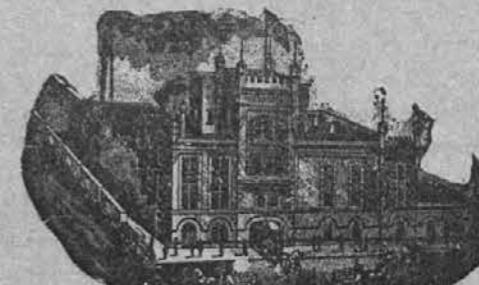
Telefona št. 100 — vsak čas.

Cor. 2nd and Joliet St., La Salle, Ill.

Chic. Phone 2768. N. W. Phone 1113.

JOLIET CITIZENS BREWING CO.

North Collins St., Joliet, Ill.



Piće "Elk Brand" pivo

Izdelovalci najboljšega piva sodkih in steklenicah.

Union Coal & Transfer Co.
515 CASS STREET, JOLIET, ILL.

Piano and Furniture Moving.

Chicago tel. 4313.

Northwestern tel. 4313.

POZOR, ROJAKINJE!

Ali veste, kje je dobiti najboljšo mesto po najnižji ceni? Gotov! V mesecu

J. & A. Pasderi

se dobijo najboljša sveža in prehrana klobase in najokusnejše meso. Vse po najnižji ceni. Pridite torej in poskusite naše meso.

Nizke cene in dobra postrežba naše geslo.

Ne pozabite torej obiskati naše mesnice in grocerije na vogalu Broadway and Granite Streets.

JOSIP KLEPEC

JAVNI NOTAR

1006 N. Chicago St. JOLIET, ILL.

vraču sreči do 8. ure ob nedeljah, od 9-1

Cena 25 centov.

SVETOVNA VOJNA